

Методи. Проведений дистанційний моніторинг здійснювалися на підставі аналізу супутникових знімків різного часу, які представлені у вільному доступі у геоінформаційних ресурсах Google Earth та Land Viewer. Наявні в межах відповідних ресурсів знімки, дозволяють у найдрібніших деталях визначити морфологічні та динамічні особливості берегової зони Утлюцького лиману.

Результати. Проведений нами дистанційний моніторинг дозволив визначити, що вздовж всього корінного берегу Утлюцького лиману проявляється активна абразія. За період з 2010 по 2018 рр. пересічні швидкості дорівнювали 0,44 м/рік, при максимальних 1,34 м/рік (між селищами Придорожнє та Азовське). В період з 2018 до 2023 рр. пересічні швидкості дорівнювали 0,57 м/рік, при максимальних 1,57 м/рік.

Висновки. В умовах окупації лівобережної частини Херсонської області, єдиним засобом дослідження динаміки берегів залишається дистанційний. За результатами нашого дослідження, вздовж всього корінного берегу лиману проявляється активна абразія, темпи якої посилюються кліматичними змінами. Слід зазначити, що результати нашого дослідження узгоджуються із матеріалами попередніх польових досліджень та висновками міжнародної робочої групи, з питань дистанційного дослідження морських берегів [1; 3].

Література:

1. Luijendijk, A., Hagenaars, G., Ranasinghe, R., Baart, F., Donchyts, G., & Aarninkhof, S. (2018). The State of the World's Beaches. *Scientific Reports*, 8(1), 6641. <https://doi.org/10.1038/s41598-018-24630-6>
2. Давидов, О. В., Роскос, Н. О., Роскос, О. М. (2019). Природні умови виникнення штормових нагонів у районі Генічеської дельти. *Вісник Одеського Національного Університету. Серія Географічні та геологічні науки*, Том 24, Випуск 2(35), С. 40 – 51.
3. Давидов, О. В., Роскос, О. М., Гуляев, А. Ю. (2022). Про дослідження морфологічних умов берегової зони Утлюцького лиману в межах міста Генічеська. *Науковий вісник ХДУ. Серія Географічні науки*. № 16. С. 17 – 31. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-7391/2022-16-2>

Холодняк Павло Анатолійович, Радзанівський Олексій Олегович

*НПП «Білобережжя Святослава»
Херсонський державний університет*

**ПРО МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НПП «БІЛОБЕРЕЖЖЯ СВЯТОСЛАВА» У
ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД**

Вступ. В межах території України існує достатньо велика кількість національних парків, більшість з яких функціонують в умовах активної експлуатації природних ресурсів, без запровадження сучасних напрямків благоустрою.

Національний природний парк «Білобережжя Святослава» розташований в межах материкової та півострівної частини Миколаївської області. Його загальна площа дорівнює 352,2 км² [1, 2]. Представлений парк має дуже значний рекреаційний потенціал, але його функціонування, в минулий період здійснюється без впровадження сучасних напрямків благоустрою.

В умовах військової агресії РФ та окупації значної території національного парку, піднімається питання про підвищення рекреаційного потенціалу, вже в наступний, у післявоєнний період. Саме з цією метою нами був вивчений досвід функціонування національних парків країн Балтії, як такий, що найбільше підходить нашій країні за потенційними можливостями реалізації.

Теоретичний аспект. Зараз на території Балтії розташовано 15 національних парків, в яких активно функціонують та розвиваються різноманітні види туризму (культурно-пізнавальний, етнотуризм, оздоровчий, водний, велотуризм та інші). На території національних парків розташовано значна кількість музеїв, природних та культурно-історичних об'єктів, які привертають увагу великої кількості рекреантів. В межах парків розроблені численні туристично-екскурсійні маршрути із комфортними зонами відпочинку та сучасним їх облаштуванням.

Найбільшою популярністю у національних парках Литви користується водний та велотуризм, для впровадження яких побудована та постійно оновлюється відповідна інфраструктура. Слід зауважити, що одночасно дуже активно запроваджується концепція оглядових майданчиків, тому рекреанти мають змогу побачити найгарніші місця з найбільш вигідних позицій, що надає ще більшої привабливості відповідним паркам.

Практичний аспект. В межах НПП «Білобережжя Святослава» найбільш привабливими з рекреаційної точки зору є ділянки вздовж берегової зони. В межах цих ділянок можна розвивати оздоровчий, пляжно-курортний та активний туризм. В цьому контексті дуже актуальним є питання впровадження в межах національного парку велотуризму, який дозволить не лише ознайомитися з великою кількістю природних і культурно-історичних об'єктів, за більш короткий термін, він суттєво продовжить тривалість рекреаційного сезону. Для реалізації відповідної ідеї розроблений проект будівництва постійних обладнаних маршрутів для велотуризму всієї сім'єю, а саме: «Кінбурнська ВелоКоса» та «Різнобарвні шляхи Кінбурну».

Також дуже важливим буде досвід реалізації концепції оглядових майданчиків, які будуть побудовані у найбільш привабливих частинах парку, або проведено відновлення діючих локацій таких як наприклад «Баржа». Слід зазначити, що впровадження відповідних майданчиків дозволить популяризувати такий вид туризму, як спостереження за птахами.

Дуже перспективною є ідея запровадження маршрутів водного туризму, які будуть пролягати в межах затишних прибережних акваторій Кінбурнського півострова («Лодії Святослава», «Ягорлицький рейд» та «Черепаший заплив»).

Висновок. Природні особливості національного природного парку «Білобережжя Святослава» сприяють розвитку рекреаційної діяльності на території парку. Найбільш цікавими для розвитку є водний туризм, але дуже перспективним та новим для Кінбурна може стати велотуризм. Також були запропоновані проектні пропозиції, які мають значно підвищити ефективність туристично-рекреаційної діяльності в межах національного природного парку «Білобережжя Святослава».

Література:

1. Давиденко, В. М., Чаус, В. Б. (2018) Кінбурнський півострів, Кінбурнська коса, Білобережжя...: науково-популярне видання. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 96 с.
2. Указ президента України № 9 1056 16 грудня 2009 року Про створення національного природного парку «Білобережжя Святослава» (Із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 218/2016 (218/2016) від 20.05.2016 і № 137/2019 (137/2019) від 11.04.2019). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1056/2009>